

Tjänsteskrivelse – Uppdrag att införa kostnadsfria mensskydd på kommunala toaletter

Ärendebeskrivning

Frågan om tillhandahållande av gratis mensskydd har aktualiserats på flera håll i landet. Dels handlar det om att utjämna skillnader i levnadsvillkor mellan kvinnor och män men också om att skapa trygghet i vardagen för många kvinnor.

Förslaget är att införa detta även i Lekebergs kommun och införandet innebär att varje toalett i fastigheter där det bedrivs kommunal verksamhet utrustas med dispenser där olika typer av mensskydd finns tillgängliga på samma sätt som exempelvis toalettpapper och tvål. Målgruppen för mensskyddet är således både anställda och elever i kommunens verksamheter.

Kommunstyrelsen föreslås införa kostnadsfria mensskydd på samtliga elev- och personaltoaletter i kommunen och att 75 000 avsätts ur kommunstyrelsens planeringsreserv år 2021 för inköp av dispenser och förbrukningsmaterial.

1 Bakgrund

Frågan om tillhandahållande av gratis mensskydd har aktualiserats på flera håll i landet. Frågan drivs i många olika sammanhang och i samband med internationella kvinnodagen i mars 2021 meddelade Smedjebacken att de som första kommun i Sverige inför gratis mensskydd i samtliga kommunala verksamheter. Införandet innebär att varje toalett i fastigheter där det bedrivs kommunal verksamhet utrustas med dispenser där olika typer av mensskydd finns tillgängliga på samma sätt som exempelvis toalettpapper och tvål. Målgruppen för mensskyddet är således både anställda och elever i kommunens verksamheter.

2 Analys och slutsats

Syftet med införandet av gratis mensskydd är att skapa mer jämställda levnadsvillkor. Ett införande av gratis mensskydd är positivt ur flera aspekter. Dels är det en fråga om att utjämna skillnaden i levnadsomkostnader för kvinnor och män. Tidigare uträkningar visar att kvinnor lägger mellan 40 000 – 70 000 kr under sin livstid på mensskydd. Ett införande av gratis mensskydd på arbetsplatsen skulle också kunna ha en positiv effekt ur ett arbetsgivarperspektiv, eftersom kvinnor utgör en betydande andel av kommunens medarbetare som då skulle få tillgång till mensskydd under arbetstid.

Frågan kan också ses ur ett barnperspektiv. För unga kvinnor inom exempelvis skolans verksamheter som ännu inte har regelbunden menstruation är den enkla tillgången en viktig trygghetsfaktor i vardagliga, i synnerhet för de unga kvinnor som har svårare att säkra sin egen tillgång till mensskydd via hemmet. Införandet av

mensskyddsdispenser kan också ha positiva normativa effekter där frågor om mens och mensskydd avdramatiseras genom att det tydligt synliggörs i kommunens lokaler.

2.1 Ekonomiska konsekvenser

För att kunna erbjuda mensskydd behöver samtliga toaletter i berörda verksamheter utrustas med dispenser som kan inrymma olika typer av mensskydd, dvs. både bindor, tamponger och trosskydd. Totalt rör det sig om ca 250 toaletter som berörs, och påfyllning av förbrukningsmaterial sker i samband med ordinarie städning.

Förbrukningen, och därmed också kostnaden för förbrukningsmaterial, är svår att bedöma i förväg. Utifrån omvärldsbevakning behöver den ekonomiska kalkylen delas upp mellan initiala utgifter för inköp av dispenser och montering av dessa och kostnaden för inköp av förbrukningsmaterial. En mycket grov uppskattning är att det skulle röra sig om totalt 50 000 - 100 000 kr år 2021, men detta ska då fördelas mellan dispenser och förbrukningsmaterial.

En utvärdering bör göras under hösten 2021 för att mer exakt kunna bedöma kostnaden för förbrukningsmaterialet så att kostnaden för kommande år kan tas med i budgetarbetet inför 2022. Utvärderingen bör också undersöka förekomsten av eventuell överkonsumtion och skadegörelse.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen

1. beslutar att införa kostnadsfria mensskydd på samtliga elev- och personaltoaletter i kommunen
2. avsätter 75 000 kr för år 2021 ur kommunstyrelsens planeringsreserv för inköp av dispenser och förbrukningsmaterial

LEKEBERGS KOMMUN

Gustav Olofsson
Kommundirektör

Anna Bilock
Ekonomichef

Kajsa Rosén
Handläggare